

Årsberetning for Sjakkhistorisk forum 2016-17

Beretningen dekker perioden siden forrige årsmøte som ble avholdt mandag 13. juni 2016 i Sjakklubben Stjernens lokaler i Oslo.

Årsmøtet gjenvalgte dette styret:

Leder: Øystein Brekke, Modum
Nestleder: Nikolas Mellem, Eidsvoll (Våler SK)
Kasserer: Odd Ristesund, Oslo (SK Kampen på brettet)
Webmaster: Bjarke Sahl, Oslo (Asker SK)
Styremedlem: Morten Lilleøren, Oslo (Lørenskog SK)

Som revisor ble valgt Per Bjørn Bakke, Eidsvoll og som valgkomité Atle Grønn, Oslo (OSS)

Det har vært tre ordinære styremøter i perioden, og ellers en del mailkontakt innen styret.

Medlemmer og økonomi

Sjakkhistorisk forum har 27 betalende medlemmer i 2017, per 31. mai. Dette er en hyggelig økning siden mai i fjor da medlemstallet var 21.

Økonomien er stabil med medlemskontingenten som den faste inntekten og med moderate kostnader. Vi viser til regnskapet.

Vi registrerte med vemod at vårt tidligere medlem Hans Christian Fotland, OSS og Egersund, døde høsten 2016.

Medlemsliste

Medlemmene per 31. mai 2017, i alfabetisk orden:

Espen Backe, Per Bjørn Bakke, Odd Øivind Bergstad, Leif Bjornes, Øystein Brekke, Ole R. Drønen, Ole Kr. Førrisdahl, Kristoffer Gressli, Atle Grønn, Kim Halvor Hartvig, Henning Wadd Hermansen, Ernst Håkon Jahr, Erling Kristiansen, Per Lea, Morten Lilleøren, Espen Løken, Aage Mella, Nikolas Mellem, Pål Moe, Per Ofstad, Audun Pedersen, Bjarke Sahl, Øystein Sande, Hans Richard Thjømmøe, Richard Wicklund-Hansen og Oddvar Aasen.

Aktivitetstilbud for medlemmene.

Styret har dessverre ikke hatt kapasitet og idéer til mange felles aktiviteter for medlemmene mellom årsmøtene. Vi bidro sammen med Oslo Schakselskap til at juleavslutningen deres fredag 15.

desember ble en naturlig og trivelig hyldest av og med vårt medlem og tidligere norgesmester i 1972 Erling Kristiansen som rundet 80 år dagen etter. Medlemmene av vårt forum var da invitert til arrangementet.

Selve årsmøtet 2016 fikk også et passende sjakkhistorisk innslag ved at Sjakklubben Stjernens leder Vegard Ramstad la fram en rekke tidlige protokoller som nylig var kommet tilbake til klubben etter å ha vært lagret privat. Protokollene er fra helt siden klubben ble stiftet i 1923.

Skanneprosjektet

Dette må sies å ha vært periodens verdifulle hovedaktivitet. I energisk regi av Morten Lilleøren og med datahjelp fra Bjarke Sahl, og med Espen Backe som «feilretter», har prosjektet med skanning og utlegging av norske sjakkpublikasjoner vært gjennomført i et ganske imponerende omfang gjennom 2016 og starten av 2017.

Vi takker mange enkeltpersoner rundt i landet som har bidratt avgjørende med å sende inn til dels svært sjeldne hefter som dermed blir reddet for framtida. Noen har også bidratt med å skanne egne publikasjoner og stille dem til disposisjon.

Hjemmesiden sjakkhistorie.no

Bjarke Sahl arbeider stadig som webmester for hjemmesiden som er i ferd med å bli det hjertet i foreningens virke, og samtidig den ressursen for norsk sjakk, som styret har ønsket. Takket være skanneprojektet er ikke minst et ganske formidabelt innhold av norske sjakktrykksaker blitt tilgjengelige gjennom siden. De mer eller mindre nasjonale norske sjakktidsskriftene som har utkommet, foreligger nesten i sin helhet på siden og i tillegg det meste av flere av de tradisjonsrike klubbavisene. Over 25 klubber er nå representert med to eller flere klubbaviser i denne samlingen. Aller mest omfattende og utholdende utgivelse har vært Stjerneverdenen i Sjakklubben Stjernen som nå foreligger antagelig omtrent komplett skannet med 101 utgaver fra 1931 til 2002. Om lag like omfattende har Bergens Schakklubs klubbavis Schaksnak, senere Sjakksnakk, vært helt fra 1924. Vi har lagt ut 90 utgaver av denne fra Bergen, og ser at det er en del tidligere mangler som det kan bli vanskelig å fylle.

I tillegg til mange klubbaviser finnes også en rekke turneringsprogrammer og jubileumsberetninger nå tilgjengelige.

Oversikt over sjakkspalter

Morten Lilleøren har også i denne perioden stått i spissen også for en videre innsamling av oversikt over sjakkspalter i norske aviser og blader gjennom tidene, fortrinnsvis med første og siste dato for hver spalte. Antallet sjakkspalter med kortere eller lengre levetid i ulike publikasjoner var overveldende gjennom store deler av 1900-tallet. En full oversikt er det knapt realistisk å oppnå, men alle bidrag vil være verdifulle. Vårt medlem Øystein Sande assisterer ekstra når det gjelder kartlegging av sjakkspaltene og har i løpet av perioden i realiteten overtatt det praktiske hovedansvaret.

En norsk sjakkbibliografi

Et overordnet delmål for innsamlingen av sjakkpublikasjoner og sjakkspalter er publiseringen av en mest mulig fullstendig norsk sjakkbibliografi. Med et rimelig høyt ambisjonsnivå ligger en slik publisering sannsynligvis et lite stykke inn i framtida.

Oversand-fondet lagt ned

Sjakkbiblioteket etter Olav R. Oversand i Trondheim, som var en iherdig og dyktig redaktør av Norsk Sjakkeblad før krigen, har etter hans bortgang vært ivaretatt og utvidet gjennom et fond opprettet hos hans arbeidsgiver vitenskapsbiblioteket i Trondheim, som nå heter Gunnerusbiblioteket. Biblioteket har dermed en ikke uvesentlig samling av sjakkklitteratur.

Siste nytt fra Trondheim er at selve Oversand-fondet nå er lagt ned. Det tar vi først og fremst til etterretning og håper at ivaretagelsen av denne sjakkklitteraturen likevel ikke blir skadelidende i fortsettelsen. Biblioteket har vært oss behjelpelige med å skanne en del hefter i samlingen deres.

Markering av norske sjakkjubileer

Runde jubileer er generelt gode anledninger til å markere historien til norske klubber og andre sjakkorganisasjoner, og dermed også til å få gjort en del grunnleggende dokumentasjonsarbeid når det fortsatt er mulig.

Da ekstra mange av senere sentrale norske sjakkklubber ble stiftet i årene fra 1917 og framover, er det å ønske at mange av dem vil arbeide med å dokumentere og publisere historisk stoff og aller helst jubileumspublikasjoner i de neste årene. En del slikt arbeid vet vi at er underveis.

Gledelig utgir årets store 100-årsjubilant Stavanger Sjakklubb et jubileumsskrift til Landsturneringen i byen, og dette planlegger vi også å markere i forbindelse med årsmøtet vårt i Sjakkehistorisk forum i Stavanger torsdag 6. juli. Redaktør og forfatter av Stavangers jubileumsskrift er Håkon Hapnes Strand.

Neste år, 2018, har den største opphopningen av 100-årsjubileer, og vi vet i alle fall at både Tromsø Sjakklubb v/ Audun Pedersen, Moss Schaklubb v/ Oddvar Aasen og Hønefoss Sjakklubb v/ Øystein Brekke arbeider med jubileumsberetninger. Lillehammer Schakselskap arbeider i alle fall med utlegging av aktuelt materiale på nettet.

Interessant er også 75-årsjubileet til Norges Fjernsjakkforbund, tidligere Norges Postsjakkforbund, i 2020, og dette forbundet har startet arbeidet med en jubileumsbok til anledningen.

Generelt er det å si at produksjon av bøker har blitt mye enklere og rimeligere enn det var i forrige århundre, så frykten for å lage slikt som en jubileumsbok kan noen ganger være ganske overdreven. Publisering på nettsider er selvfølgelig også en viktig del av dokumentasjonsarbeidet til sjakken i våre dager, men vi må være oppmerksom på at en del av dette materiale av ulike årsaker i praksis har gått tapt igjen i løpet av de 20 første årene med internett.

Sjakkhistorisk arbeid av medlemmene

Vi registrerer med glede at flere av medlemmene våre er aktive på ulike måter når det gjelder sjakkhistorisk arbeid, på alt fra å framskaffe stoff som slik kan reddes fra glemselen, til å skrive sjakkhistoriske artikler og bidra til kommende bøker. Nikolas Mellem har bidratt på flere punkter med kompetanse på ulike brettspill til Simen Agdesteins bok «Tenkesport. De fire store: Sjakk, Shogi, Go og Xiangqi» som har utkommet i perioden.

Status for Sjakkhistorisk forum

Styret registrerer med glede en økende interesse og ditto engasjement for norsk sjakkhistorie. Forumet fungerer i stor grad som et nettverk når medlemmene engasjerer seg i ulike problemstillinger.

Samtidig ser vi som organisasjoner flest en viss utfordring å få selve styret og organisasjonen til å fungere så bra som vi kunne ønske. Tilsvarende som sjakkspillere flest i en klubb helst vil spille sjakk, vil medlemmer flest i et sjakkhistorisk forum helst drive med sjakkhistorie...

Oslo, 31.05.2017

Styret

Øystein Brekke (sign.)